

[Yvonne Herløv Andersen]

systemet ikke er fuldkomment, og det kan det vel også dårlig blive. Jeg er lidt ked af, at man bruger ordet retfærdighed, for det er så afsindig svært et ord. Ligesom med sandheden kommer det an på, hvor man ser den fra. Det samme gør sig gældende med hensyn til social retfærdighed. Man synes altid, naboen bliver behandlet bedre end én selv; sådan vil det være.

Vi har stadig væk et af de bedste sociale systemer i verden, det er rigtigt, og det må vi også værne om i en krisetid. Men jeg kan heller ikke lide talemåden »hjælp til selvhjælp«; det klinger lidt dårligt, synes jeg, for der er vitterlig mennesker, der ikke kan hjælpe sig selv, uanset hvad vi fylder på.

Men jeg synes nu ikke, at situationen med hensyn til den lovgivning, vi har lavet, er særlig god. Ministeren var med til at lave fødselsforberedelserne til bistandsloven. Den var jo tænkt i en tid med mange penge, men så blev den født ind i en periode med økonomisk stramning, og sådan er det stadig væk. De sagsbehandlere, der skulle have været ude at hjælpe folk, er fastlåst på bistandskontorerne for at tage sig af hele dagpengesystemet, som jo er steget langt ud over enhver forudberegning.

Det værste ved bistandsloven synes jeg er, at den er så uhyre vanskelig at administrere, at den er så svært gennemskuelig, også for dem, der sidder med den i det daglige. Da der samtidig ikke er så forfærdelig mange penge til området, har man skåret lidt af skønnet af her og dér, og oven på det har man lagt en sikkerhedsventil i form af et socialindkomstbegreb, så i dag står den sådan set som en trykkoger, der er mægtig pres på. Dette pres skyldes, at der blev lovet noget, som ingen kunne holde.

Med den tro på det enstrengede system, der blev givet bl.a. gennem annonsekampagner, er der kommet en konfrontation mellem brugeren og den stakkel, der skal sidde og administrere loven. Det tror jeg har givet sagsbehandlere mange grå hår i hovedet, og det har i sandhed også givet vold, men det har været vold på bistandskontorerne mod de sagesløse mennesker, der har siddet og skullet administrere.

I dag står der i Politiken, at en 28-årig mand på et københavnsk socialcenter – det har altid været særlig slemt i København, men det er nok ikke, fordi det er Køben-

havn, men fordi der dér bor flest mennesker af en bestemt type – har slået og oven i købet bidt en stakkels rådhusbetjent på Københavns Rådhus. Og derude hvor jeg bor, i Vestsjælland, er der én, der er blevet så ærgerlig over systemet, at han har brændt kontoret af. Det er to yderliggående eksempler, men der har været flere. Jeg tror, det hænger sammen med den manglende forståelse af denne lovgivning. Jeg spurgte engang en tidligere socialminister, om ikke det var muligt at gennemgå den ovre i socialforskningsinstituttet og finde ud af, hvad der egentlig er i vejen med den.

En af de ting, der i hvert tilfælde er i vejen med den, er, at man først har selve loven, som giver nogle løfter; så har vi cirkulærerne, der strammer igen, og ud over det har vi skuffecirkulærer – og det er det værste, jeg ved; for folk, brugerne, får ikke lov at se dem – og dér lægger man de retningslinjer, der gælder inden for den bestemte administration. Det er det, man har at rette sig efter, men hvis man ikke kan få det at se, kan man heller ikke forstå det, og når man ikke kan forstå det, bliver man vred, og når man bliver vred, kan man foretage sig forskellige ting, som er u hensigtsmæssige over for dem, der sidder og skal administrere.

Vi fører jo altid lidt politik i bakspejlet. Bagefter så siger vi: hov, hvad søren var det, der skete? Det var ikke så godt, nu må vi rette op på det. Det vil jeg gerne have at vi gør noget ved. Man kunne fristes til at bruge fru Lis Møllers idé til styring, nemlig sige: o.k., dette her virker ikke, det kan vi se. Så smider vi det over bord, og så gennemfører vi retsprincippet med en minimumsgrænse, muligvis en maksimumsgrænse – det er jeg ikke så interesseret i, snarere en minimumsgrænse – så det bliver ens over hele landet – det er jo ikke De Forenede Stater, vi befinder os i – og så giver vi et større rådighedsbeløb, som så kan bruges til det kommunale selvstyre. Det er da fristende, det kan jeg godt se. Men jeg ville hellere have, at loven kom til at fungere og kom til at fungere, som den skulle, men det kan vi nok ikke få den til, hvis ikke vi giver nogle klare retningslinjer. Det tror jeg vi mangler.

F.eks. kan kommunerne ikke styre deres budgetter – og de bruger jo $\frac{1}{3}$ af deres budget på det sociale område – for når de sidder og skal budgettere vedrørende kontant-